

Слухач магістратури
державної служби ХНЕУ

ВИКОРИСТАННЯ ЗВЕДЕНИХ ТАБЛИЦЬ ДЛЯ АНАЛІЗУ НАДХОДЖЕНЬ ДО МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Анотація. Згруповано первинні dbf-файли в єдину базу даних. Використано засіб зведених таблиць для групування та відбору необхідних даних для аналізу. Здійснено візуалізацію та аналіз показників на прикладі податку на доходи фізичних осіб району.

Аннотация. Сгруппированы первичные dbf-файлы в единую базу данных. Использовано средство сводных таблиц для группировки и отбора данных для анализа. Осуществлена визуализация и анализ показателей на примере налога с доходов физических лиц района.

Annotation. Primary dbf-files are grouped into a single database. The method of summary tables is used for grouping data. The analysis of personal income tax of a region has been carried out.

Ключові слова: зведена таблиця, місцеві бюджети, податок на доходи фізичних осіб, аналіз доходів, планування доходів.

Планування доходів та інших обов'язкових платежів є основою для своєчасного та обґрунтованого складання місцевих бюджетів і базується на чинному законодавстві, що регламентує їх стягнення [1].

Вивчення об'єктивних і суб'єктивних факторів, які впливають на формування бази оподаткування, свідчить про те, що обсяг надходження податків має ймовірнісний, прогнозний характер. Але, незважаючи на те, що його прогнозування базується на реальних економічних процесах, необхідно враховувати існуючі тенденції, виявляти можливі зміни в прогнозному періоді.

Основним інструментом планування доходів бюджету є аналіз динаміки надходжень податків і зборів за останні три роки до місцевого бюджету. Хоча їх надходження протягом року є нерівномірним (сезонність сплати податків, разові надходження, погашення боргових зобов'язань до бюджету тощо), доцільно створити помісячну базу надходжень.

Отже, актуальним є створення бази надходжень для проведення аналізу, визначення тенденцій і динаміки надходжень та виявлення причин різкої зміни конкретного податку чи збору.

Схожі питання розглядали у своїх наукових працях Д. Андріанов, Бровкова Е. Г., Нарожний Ю. А., Василик О. Д. та ін. [2 – 4].

Метою роботи є пошук можливості оброблення, групування інформації та подання її у зручному для сприйняття вигляді, щоб провести ґрунтовний аналіз.

Об'єктом дослідження є надходження до загального фонду місцевих бюджетів Балаклійського району за 2011 рік у розрізі територій. Для цього використовувалась інформація з бази даних (БД) щодо надходжень податку на доходи фізичних осіб.

Для оброблення й аналізу даних застосовано електронні таблиці MS Excel, для яких дані БД є зовнішніми даними [5; 6].

Бюджетна система Балаклійського району складається із районного бюджету, міського бюджету, трьох селищних та двадцяти сільських бюджетів.

Щоденно до фінансового управління Балаклійської РДА надходять електронні звіти щодо надходжень податків і зборів до бюджету району. Звіт містить перелік dbf-файлів із шаблонним іменем "Ft110*.???". Розширення імені файлів залежить від території бюджету і коливається від 021 до 045. Наприклад, FT1101E0.021 – Звіт про виконання районного бюджету, FT1101E0.022 – Звіт про виконання бюджету Балаклійської міської ради і т. д. (рис. 1).

	A	B	C	D	E	F	G	H
	DT	KO	GR	S230	KOD	T060	T020	
1								
2	14.01.2011	044	1	336	21081300	0	12750	
3	14.01.2011	044	1	515	14070200	0	1000	
4	14.01.2011	044	1	537	22090100	0	204	
5	14.01.2011	044	1	558	41020300	7649	237831	
6	14.01.2011	044	1	800	11010100	0	28900	
7	14.01.2011	044	1	811	13050100	2715	3985	
8	14.01.2011	044	1	813	13050300	0	233	
9	14.01.2011	044	2	808	12020200	0	3750	
10	14.01.2011	044	4	800	11010100	0	115599	
11	14.01.2011	044	4	808	12020200	0	7500	
12	14.01.2011	044	4	811	13050100	4525	6642	
13	14.01.2011	044	4	813	13050300	0	388	
14								
15								
16								
17								

Рис. 1. Звіт про виконання бюджету Яковенківської сільської ради

На рис. 1 колонки звіту позначено так:

DT – дата зарахування надходжень; KO – територія; GR – приналежність надходжень до фондів бюджету (1 – загальний фонд, 2 – спеціальний фонд, 4 – контингент); KOD – коди економічної класифікації доходів; T060 – надходження за день; T020 – надходження податків і зборів з початку року.

Суттєвою особливістю є те, що показники по полях T060 та T020 зазначаються у копійках.

Для вирішення поставленого завдання необхідно взяти сукупність файлів Ft110*.021-045 за останній день місяця та об'єднати їх в один файл. У результаті ми отримаємо таблицю з показниками надходжень за останній день місяця у розрізі бюджетів. Аналогічні дії необхідно зробити за кожний місяць.

За допомогою MS Excel з кожної отриманої таблиці будемо зведену таблицю, використовуючи "майстер зведених таблиць" за макетом (рис. 2).

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	DT	KO	GR	S230	KOD	T060	T020			
1										
2	31.01.2011	021	1	380	11010400	279000	922500			
3	31.01.2011	021	1	512	14060300	40800	206380			
4	31.01.2011	021	1	544	24060300	1229716	1498933			
5	31.01.2011	021	1	553	41010600	9483277	83046136			
6	31.01.2011									
7	31.01.2011									
8	31.01.2011									
9	31.01.2011									
10	31.01.2011									
11	31.01.2011									
12	31.01.2011									
13	31.01.2011									
14	31.01.2011									
15	31.01.2011									
16	31.01.2011									
17	31.01.2011									
18	31.01.2011									
19	31.01.2011									
20	31.01.2011									
21	31.01.2011									
22	31.01.2011									
23	31.01.2011									
24	31.01.2011									
25	31.01.2011									
26	31.01.2011	022	1	378	16050200					
27	31.01.2011	022	1	379	16050200					
28	31.01.2011	022	1	380	11010400					
29	31.01.2011	022	1	502	13010200					
30	31.01.2011	022	1	510	14060100					
31	31.01.2011	022	1	514	14070100					
32	31.01.2011	022	1	515	14070200	0	433369			
33	31.01.2011	022	1	517	14070500	0	16000			
34	31.01.2011	022	1	518	14070600	16500	16500			
35	31.01.2011	022	1	519	14070700	0	32000			
36	31.01.2011	022	1	520	14070800	0	32000			
37	31.01.2011	022	1	521	14070900	0	29200			

Рис. 2. Побудова зведеної таблиці за макетом

У результаті отримаємо зведену таблицю з полями КО, GR, KOD та T020 (рис. 3). Аркуш зі зведеною таблицею назвемо "січень св". Аналогічно створимо аркуші за кожний місяць. Файлу зі зведеними таблицями присвоїмо ім'я Zlic.xls.

GR	KO	KOD	Итого
1	021	11010100	403002868
		11010200	496543
		11010400	922500
		11010800	9470393
		11011100	183350
		11011200	1640195
		11011300	24826
		11011400	378734
		11020201	43000
		13050100	2601141
		13050200	5177747
		13050300	20959
		13050500	1603015
		14060300	206380
		22060401	745152
		24060300	1498933
		41010600	83046136
		41020100	390322879
		41030300	5175100
		41030601	305534700
		41030801	67809000
		41035001	8877600
		41035801	7648600
	021	Итого	1296429751
	022	11010100	48783938
		11010200	178422
		11010400	335250
		11010800	3100261
		11011100	22577

Рис. 3. Зведена таблиця надходжень Балаклійського району

Для проведення аналізу надходжень побудуємо таблицю, де по горизонталі будуть відображатися місцеві бюджети, а по вертикалі — місяці. Файлу присвоїмо ім'я Romis.xls.

Для заповнення форми звіту необхідно відкрити обидва файли та у файлі Zlic.xls установити умови у полі GR та KOD, а саме: по полю GR зазначаємо умову "1", що містить відображення надходжень лише загального фонду; по полю KOD зазначаємо коди доходів, які відповідають податку з доходів фізичних осіб (рис. 4).

Рис. 4. Встановлення умов зведених таблиць

У результаті отримаємо зведені таблиці, у яких показники будуть відповідати заданим умовам, а саме: надходженню до загального фонду податку з доходів фізичних осіб у розрізі територій.

Форма звіту файлу Romis.xls заповнюється із застосуванням математичної функції MS Excel "СУММЕСЛИ", що призначена для сумування клітинок таблиці, заданих за вказаними умовами (рис. 5).

=СУММЕСЛИ('Zlic.xls'січень св'!\$B\$5:\$B\$93;B4;'Zlic.xls'січень св'!\$D\$5:\$D\$93)/100

	A	B	C	E	G	I	K	M	O	Q	S	U	W	Y	Z	
1	Податок з доходів фізичних осіб 2011															
2			січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень	Всього	
4	Балаклійського р-н	021	Итого	4 161 194	2 914 776	4 177 457	4 553 241	4 321 992	4 949 785	4 073 087	5 037 651	5 614 587	5 196 479	4 728 115	5 953 718	55 682 082
5	м. Балаклія	022	Итого	533 692	625 074	710 901	734 958	686 459	800 422	803 695	826 824	712 355	722 576	718 434	1 001 999	8 877 288
6	селище Андріївка	023	Итого	244 832	154 535	260 097	267 675	213 424	229 458	221 424	222 838	303 269	307 223	241 265	306 682	2 992 742
7	селище Савинці	024	Итого	24 377	27 901	30 422	37 224	40 734	62 962	42 393	63 391	97 827	89 069	130 836	134 065	781 200
8	селище Чер. Донець	025	Итого	753 105	132 136	443 585	526 065	638 522	660 310	343 601	489 199	665 624	578 825	513 854	747 511	6 492 238
9	с. Асілка	026	Итого	15 174	8 223	9 970	10 606	14 576	14 527	9 418	40 751	64 533	31 045	20 099	13 539	252 561
10	с. Борщівка	027	Итого	2 322	2 973	4 336	16 640	6 590	9 438	17 156	25 016	25 116	13 646	9 367	8 656	140 250
11	с. Бригадирівка	028	Итого	3 618	2 808	6 077	6 042	2 320	5 094	1 101	5 336	7 346	7 204	17 436	3 480	69 765
12	с. Вербівка	029	Итого	9 239	669	8 951	10 162	12 054	18 905	10 809	20 328	38 741	28 953	33 628	22 150	214 789
13	с. Вишнева	030	Итого	3 682	3 336	5 360	2 921	2 222	5 957	3 723	11 232	17 991	12 507	16 755	7 651	93 137
14	с. Гусарівка	031	Итого	12 005	10 758	12 685	9 801	16 917	12 617	5 646	32 224	53 196	25 717	9 243	18 528	219 296
15	с. Залиман	032	Итого	2 646	2 594	2 806	2 781	5 810	7 572	1 370	2 214	18 175	4 479	10 074	9 667	70 188
16	с. Лозовенька	033	Итого	5 633	8 415	7 047	8 223	10 251	13 402	8 613	61 979	14 946	23 629	13 328	8 677	184 143
17	с. Мілова	034	Итого	9 510	10 111	15 235	28 536	31 640	42 011	40 301	47 691	57 401	47 660	44 167	49 335	423 862
18	с. Морозівка	035	Итого	4 048	6 086	5 438	6 149	3 537	8 521	6 577	4 100	7 667	8 213	5 245	10 864	75 134
19	с. Петрівське	036	Итого	11 924	13 686	14 386	15 218	8 389	30 193	15 781	36 546	28 942	23 316	14 634	20 865	233 879
20	с. Пришиб	037	Итого	34 170	28 881	50 145	39 833	38 784	47 731	26 879	48 215	50 077	48 069	56 636	59 654	529 075
21	с. Протополівка	038	Итого	3 668	3 793	3 891	3 725	4 768	9 373	4 844	7 272	25 015	11 161	16 433	10 060	104 003
22	с. Пятигіськ	039	Итого	378 477	382 865	462 617	488 235	380 825	429 275	410 216	430 116	522 425	512 431	413 514	458 325	5 269 322
23	с. Васеле	040	Итого	4 615	4 458	5 069	6 567	4 317	14 272	26 473	13 372	13 919	14 443	43 950	15 517	166 973
24	с. Чаплив	041	Итого	2 396	3 339	2 646	4 033	3 891	7 857	3 064	17 654	11 009	9 052	4 063	6 646	76 450
25	с. Червона Гусарівка	042	Итого	1 847	3 141	3 166	2 257	2 584	5 516	1 238	13 437	6 597	6 551	1 796	4 242	50 283
26	с. Шевцівка	043	Итого	9 518	10 313	13 830	13 200	12 715	14 975	13 550	31 465	32 644	23 346	14 532	22 820	214 908
27	с. Шевелька	044	Итого	4 486	4 700	3 639	6 486	12 074	13 854	8 832	31 693	13 962	12 954	8 294	30 676	151 650
28	с. Яковенкове	045	Итого	5 913	7 592	6 427	7 178	7 512	10 942	9 941	35 574	18 859	37 173	7 257	5 548	159 917
29	Всього:			6 241 792	4 372 164	6 266 187	6 829 819	6 482 899	7 424 769	6 109 631	7 556 520	8 421 882	7 794 720	7 092 173	8 930 579	83 523 135

Рис. 5. Заповнення форми звіту із застосуванням формули "СУММЕСЛИ"

Таким чином, кінцевим результатом проведеної роботи є обробка, групування первинних даних та отримання візуально зручного звіту щодо фактичних надходжень податку з доходів фізичних осіб. Пропонована модель моніторингу доходів бюджету дозволить підвищити оперативність і ефективність прийняття рішень при плануванні доходів за допомогою новітніх інформаційних технологій.

Наук. керівн. Плоткін В. І.

Література: 1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : /zakon.rada.gov.ua/laws-/show/2542-14. 2. Построение систем учета, анализа и прогнозирования государственных финансов / Д. Андрианов, Г. Полушкина, В. Павлов и др. // Проблемы теории и практики управления. – 2006. – № 2. 3. Бровкова Е. Г. Формирование местных бюджетов [Электронный ресурс] / Бровкова Е. Г., Нарожный Ю. А. – Режим доступа : nbuv.gov.ua/articles/ospu/opu_98_2/5_12.htm. 4. Василик О. Д. Державні фінанси України / Василик О. Д. – К. : Вища школа, 1997. – 320 с. 5. Информатика: комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології : підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. О. І. Пушкаря. – К. : Видавничий центр "Академія", 2002. – 704 с. 6. Федько В. В. Базы даних в Excel : зошит для самостійної роботи / В. В. Федько, В. І. Плоткін, О. В. Вільківська. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2006. – 120 с.